

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Iurie Diaconu
Anatolie Țurcan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Maria Balta și Angela Palenciuc împotriva Consiliului municipal Chișinău, terț
Întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP și Baltag Svetlana cu privire la anularea în
parte a actului administrativ individual defavorabil, contestarea refuzului, obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil,
împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2013, Maria Balta și Angela Palenciuc au depus cerere de
chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, terț ÎP „SIDEV” COOP,
solicitând recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile Consiliului mun. Chișinău privind
refuzul de a perfecta contractele de vânzare-cumpărare a lotului pomicol nr. 252 din
ÎP „SIDEV” COOP pe numele Mariei Balta și a lotului pomicol nr. 360 pe numele
Angelei Palenciuc, a obliga Consiliul mun. Chișinău de a perfecta contractele de
vânzare - cumpărare a lotului pomicol nr. 252 din ÎP „SIDEV” COOP pe numele
Mariei Balta și a lotului pomicol nr. 360 pe numele Angelei Palenciuc și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, au indicat că, sunt membri ÎP „SIDEV” COOP, Balta
Maria posedă și folosește lotul pomicol nr. 252, iar Palenciuc Angela lotul nr. 360.
Prelucrează loturile pomicole în conformitate cu cerințele statutului, achită
cotizațiile de membri ai întovărășirii pomicole și impozitele stabilite de autoritățile
publice locale, careva restante la plățile obligatorii nu au. În baza cererilor depuse,
au obținut avizele pozitive ale cârmuirii ÎP „SIDEV” COOP, prin care s-a permis
privatizarea loturilor.

La 04 septembrie 2012, prin cererea nr. 880, Palenciuc Angela a depus la
Consiliul mun. Chișinău actele solicitate pentru perfectarea contractului de vânzare-

cumpărare a lotului pomicol nr. 360, însă pârâtul nu a întreprins careva acțiuni, referitor la perfectarea lui.

La 05 decembrie 2012, prin cererea prealabilă nr. C-5610/2/12, a solicitat perfectarea contractului în termenii prevăzuți de Legea cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, însă prin răspunsul nr. C-5610/2/12 din 11 ianuarie 2013 s-a refuzat, din motivul că deține o cotă-parte din bunul imobil cu nr. cadastral nr. xxxx din xxxx.

La 05 decembrie 2012, prin cererea prealabilă nr. C-5610/1/12 Balta Maria a solicitat perfectarea contractului de vânzare-cumpărare a lotului pomicol nr.252 din ÎP „SIDEV” COOP în termenii prevăzuți de Legea cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, însă prin scrisoarea nr. C-5610/1/12 din 09 ianuarie 2013 s-a refuzat din motivul că deține cu drept de proprietate terenurile cu numerele cadastrale xxxx, xxxx, xxxx, xxxx, xxxx și xxxx în xxxx, iar conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 629 din 13 noiembrie 1991 „Cu privire la întovărășirile pomicole” și statutul aprobat al ÎP „SIDEV” COOP nu pot obține calitatea de membru al întovărășirii pomicole persoanele care dispun de loturi de pe lângă casă, destinate construcției individuale.

Consideră ilegal refuzul pârâtului de a perfecta contractele de vânzare-cumpărare or, toate actele necesare privatizării loturilor pomicole au fost prezentate pârâtului în modul stabilit, iar conform dispozițiilor art. 4 alin. (5) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare - cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, pârâtul avea obligația de a perfecta contractele de vânzare - cumpărare a loturilor pomicole în termen de 30 de zile, însă în termenul stabilit de lege contractele nu au fost perfectate.

Pe parcursul examinării cauzei, au fost depuse mai multe cereri de concretizare a cerințelor din acțiune, iar conform ultimei cereri de concretizare a acțiunii (f.d. 218-223, vol. II), au solicitat, a recunoaște ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinău nr. C-5610/1/12 din 09 ianuarie 2013, prin care s-a respins cererea Mariei Balta nr. C-5610/1/12 din 05 decembrie 2012 privind emiterea actului administrativ de vânzare a lotului pomicol nr. 252 din ÎP „SIDEV” COOP,

- a recunoaște ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinău nr. C-5610/2/12 din 11 ianuarie 2013, prin care s-a respins cererea Angelei Palenciuc nr. C-5610/2/12 din 05 decembrie 2012 privind emiterea actului administrativ de vânzare a lotului pomicol nr. 360 din ÎP „SIDEV” COOP,

- a anula pct. 252 din Anexa nr. 1 la decizia Consiliului mun. Chișinău nr.3/11 din 26 februarie 2008 „Cu privire la autentificarea drepturilor asupra loturilor pomicole din ÎP „SIDEV” COOP, prin care după Baltag Svetlana a fost aprobat lotul pomicol nr. 252 din ÎP „SIDEV” COOP”,

- a obliga Consiliul mun. Chișinău de a emite actul administrativ privind vânzarea lotului pomicol nr. 252 din ÎP „SIDEV” COOP Mariei Balta,

- a obliga Consiliul mun. Chișinău de a emite actul administrativ privind vânzarea lotului pomicol nr. 360 din ÎP „SIDEV” COOP Angelei Palenciuc,

- a încasa de la pârâtul Consiliul mun. Chișinău cheltuielile de judecată și de asistență juridică.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea depusă de Maria Balta și Angela Palenciuc.

A fost anulat pct. 252 din Anexa nr. 1 la decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 3/11 din 26 februarie 2008 „Cu privire la autentificarea drepturilor asupra loturilor pomicole din Întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP, prin care după Svetlana Baltag a fost aprobat lotul pomicol nr. 252 din Întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP”.

A fost anulat refuzul nr. C-5610/1/12 din 09 ianuarie 2013, prin care s-a respins cererea Mariei Balta din 05 decembrie 2012 privind emiterea actului administrativ de vânzare a lotului pomicol nr. 252 din Întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP și s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să emită actul administrativ individual privind vânzarea lotului pomicol nr. 252 din Întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP Mariei Balta.

A fost anulat refuzul nr. C-5610/2/12 din 11 ianuarie 2013, prin care s-a respins cererea Angelei Palenciuc din 05 decembrie 2012 privind emiterea actului administrativ de vânzare a lotului pomicol nr. 360 din Întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP și s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să emită actul administrativ individual privind vânzarea lotului pomicol nr. 360 din Întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP Angelei Palenciuc.

A fost încasat din contul Consiliului mun. Chișinău în folosul Mariei Balta suma de 3000 de lei cu titlu de asistență juridică.

A fost încasat din contul Consiliului mun. Chișinău în folosul Angelei Palenciuc suma de 5000 de lei cu titlu de asistență juridică (f.d. 13, 20-32, vol. III).

La 03 ianuarie 2020, Consiliul mun. Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea integrală a hotărârii din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii (f.d. 16-17, vol. III).

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, Balta Maria și Palenciuc Angela, fiind membri ai ÎP „SIDEV COOP”, întemeiat și cu respectarea art. 7 alin. (4) din Legea cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, s-au adresat către Administrația Publică Locală cu cereri la 05 decembrie 2012, prin care au solicitat perfectarea contractelor de vânzare-cumpărare a lotului nr. 360 din ÎP „Sidev” COOP pe numele Angelei Palenciuc și a lotului nr. 252 pe numele Mariei Balta.

Analizând răspunsurile oferite, instanța ierarhic inferioară a constatat că, acestea sunt emise contrar prevederilor legale or, reieșind din prevederile art. 7 alin. (5) din Legea cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, Primarul municipiului Chișinău, numai examinează cererile de cumpărare ale membrilor întovărășirii pomicole, însă Consiliul municipiului Chișinău respectiv adoptă o decizie privind vânzarea lotului pomicol sau respinge cererea de cumpărare. Prin urmare, numai Consiliul mun. Chișinău urma să dispună prin decizie dacă admite sau respinge cererile intimatelor și nu viceprimarul mun. Chișinău printr-un simplu răspuns, astfel răspunsurile nr.C-5610/2/12 din 11 ianuarie 2013 și cu nr.C-5610/1/12 din 09 ianuarie 2013 fiind nule din start.

Colegiul a conchis că, prin prisma pct. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 629 din 13 noiembrie 1991 „Cu privire la întovărășirile pomicole”, se interzice obținerea calității de membru de către o persoană care dispune de alte imobile. La caz, intimatele dețineau calitatea de membru a întovărășirii pomicole - Balta Maria din 1988, Palenciuc Angela din 2003, iar imobilele indicate în refuzul Primăriei, le-au obținut legal deja după ce dețineau calitatea de membru a ÎP „SIDEV” COOP, fapt stabilit prin extrasul din Registrul bunurilor imobile. Prin urmare, instanța de judecată a considerat ca fiind neîntemeiat argumentul apelantului precum că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că intimatele deja dețin terenuri destinate construcției.

La fel, instanța de apel a relevat că, prin hotărârea din 01 decembrie 2010 a Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău (f.d.58- 60, vol.I), menținută prin decizia din 02 martie 2011 a Curții de Apel Chișinău (f.d.57-57, vol.I) și decizia din 22 septembrie 2011 a Curții Supreme de Justiție (f.d.52-55, vol.I) a fost anulat punctul 2 al procesului-verbal al Adunării Generale a Întovărășirii Pomicole „SIDEV” COOP, în partea excluderii reclamantei Balta Maria din calitatea de membru al întovărășirii Pomicole „SIDEV” COOP și a fost restabilită în calitatea de membru cu reatribuirea aceluiași lot nr. 252 în posesie și folosință. Prin aceeași hotărâre judecătorească irevocabilă, a fost anulat procesul - verbal nr. 5 din 25 aprilie 2004 al Cîrmuirii întovărășirii Pomicole „SIDEV” COOP și hotărârea Adunării Generale a întovărășirii pomicole „SIDEV” COOP din 31 iulie 2005 în partea atribuirii lotului pomicol nr. 252 lui Baltag Svetlana (f.d.558-60).

Instanța de apel a conchis că, în cazul în care s-a stabilit și are puterea lucrului judecat faptul că intimata/reclamanta Balta Maria a fost ilegal exclusă din membru al ÎP „SIDEV” COOP și ilegal i s-a retras din posesie lotul pomicol nr. 252, precum și actele juridice în baza cărora Baltag Svetlana a fost inclusă în calitatea de membru al aceleiași întovărășiri pomicole și i s-a atribuit în posesie și folosință lotul pomicol nr. 252 - au fost anulate prin hotărâre judecătorească irevocabilă ca fiind lovite de nulitate absolută, rezultă că și pct. 252 din Anexa nr. 1 la decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 3/11 din 26 februarie 2008 „Cu privire la autentificarea drepturilor asupra loturilor pomicole din întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP, prin care după Baltag Svetlana a fost aprobat lotul pomicol nr. 252 din ÎP „SIDEV” COOP” nu poate să producă nici un efect ca act subsecvent, fiind emisă în baza actelor juridice afectate de nulitate absolută. Prin urmare, în cazul în care Baltag Svetlana nu are nici un drept asupra lotului pomicol nr. 252 din ÎP „SIDEV” COOP, decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 3/11 din 26 februarie 2008 „Cu privire la autentificarea drepturilor asupra loturilor pomicole din întovărășirea Pomicolă „SIDEV” COOP, în partea autentificării dreptului de folosință asupra lotului pomicol „SIDEV” COOP membrului ÎP „SIDEV” COOP - Baltag Svetlana, urmează a fi anulat.

La 21 octombrie 2020, Consiliul mun. Chișinău a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat, iar la 05 noiembrie 2020 a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând a anularea deciziei contestate, pronunțarea unei decizii noi de respingerea acțiunii.

În motivarea recursului, Consiliul mun. Chișinău și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând exact cele invocate în cererea de apel.

În esență a menționat că, administrația publică emite/adoaptă acte administrative în diverse domenii, activitatea sa subordonându-se principiului legalității. Legalitatea actului administrativ evocă cerința ca acesta să se conformeze ierarhiei normelor juridice existente într-un stat de drept, dar nu înseamnă că administrația publică nu are un drept de apreciere a oportunității actelor sale. Astfel că, autoritățile administrative au libertatea de a decide care este soluția susceptibilă de a răspunde cel mai bine nevoilor colective și interesului general dintre mai multe posibile, iar aspectele de oportunitate sunt supuse unui control administrativ.

Recurentul a evidențiat că, în cazul în care cererea de cumpărare este respinsă, decizia consiliului local poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă în condițiile legii.

Astfl, pentru ca unei persoane să-i fie vândut terenul la prețul normativ, conform Legii, reclamantele sunt obligate să respecte prevederile art.art. 9, 20, 40 din Codului funciar.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 07 octombrie 2020, fiind recepționată de către recurent la 30 octombrie 2020 (f.d. 112, vol. III).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Consiliul mun. Chișinău s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat la 21 octombrie 2020 și motivarea recursului la 05 noiembrie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 12 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia cererii de recurs, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat, însă până în prezent intimații nu și-au valorificat acest drept.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Consiliul municipal Chișinău, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art.art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iurie Diaconu

judecători

Anatolie Țurcan

Victor Burduh